

Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta
HENE
alueellisena vaikuttajana

Toimintakertomus kaudelta 2020 -2022

Katriina Haapakangas

Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta, pj 2020-2022

Esityksen sisältö

- Alueellisen vaikuttamisen tavoitteet
- Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta (diat 3-6)
- Katsaus neuvottelukunnan viime vuosien toimintaan diasta 7-

Alueellisesta vaikuttamisesta...

Tavoittelemme mm.

- eläkeläisten yleisen arvostuksen parantamista
- kiinnitetään huomiota ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseen
 - nähtävä laajasti kaikki elämänalueet; asuminen, liikkuminen jne.
- kiinnitetään huomiota laadukkaisiin ja riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin
- näkyvyyttä ja arvostusta eläkeläisjärjestöjen hyte -toiminnalle
- järjestöjen toimintaedellytysten ja osallistumismahdollisuuksien parantamista

Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta on yksi vaikuttajatoimielin. Myös yksittäiset eläkeläisjärjestöjen piirijärjestöt vaikuttavat alueella ja neuvottelukunnan jäsenet suoraan omien vaikutuskanaviensa kautta. Paikalliset eläkeläisyhdistykset vaikuttavat kunnissa ja kaupungeissa mm. vanhusneuvostoissa.

Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta (HENE)

Mukana **EETU ry:n** www.eetury.fi jäsenjärjestöjen kuusi **piirijärjestöä:**

- Eläkeliitto ry:stä kaksi piirijärjestöä: Etelä-Häme ja Päijät-Häme
- Eläkeläiset ry
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
- Kansallinen senioriliitto ry ja
- Kristillinen Eläkeliitto ry (= Toimialueena kolme maakuntaa eli myös Pirkanmaa)

Yhteistoiminta Hämeessä alkoi v 2005, käynnissä 17. toimintavuosi

Yhteinen jäsenmäärämme on noin 15 000.

Toimialue: Kanta-Häme ja Päijät-Häme, väestö n. 370 000

Neuvottelukunnan ”organisoituminen”

- vapaamuotoinen yhteistoimintaelin
 - ei virallista eikä juridista asemaa, oma toimintasääntö
- jokainen järjestö nimeää kaksi edustajaa
 - yksi kummastakin maakunnasta
- valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, puheenjohtajuus kiertää järjestöillä
- kokoukset, tarpeen mukaan
 - (v 2020 kolme, v 2021 viisi, v 2022 kuusi)
- käytämme valmistelutyöryhmiä
- talous:
 - ei jäsenmaksua, ei avustuksia, jokainen järjestö vastaa omista kustannuksistaan

Neuvottelukunnan toimintasääntö

2 § tarkoitus ja tehtävät

Vaalia ja edistää toimialueensa ikääntyneiden henkilöiden etua ja hyvinvointia EETU ry:n ja taustajärjestöjensä määrittelemissä puitteissa.

- Tavoitteen saavuttamiseksi neuvottelukunta
 - pitää yhteyttä ja tekee yhteistyötä em. piirijärjestöjen ja niiden yhdistysten kesken ja muiden ikäihmisten hyvinvointia ja etua tukevien yhteisöjen kanssa
 - pitää yhteyttä alueen kansanedustajiin, maakuntiin ja kuntiin, niiden vanhusneuvostoihin, luottamushenkilöihin ja viranhaltijoihin
 - tekee esityksiä, antaa kirjallisia tai suullisia lausuntoja em. tahoille.

Toimintakertomus vv 2020-2022

Yhteistyö maakuntaliittojen kanssa

- Päijät-Hämeen liitto

- V 2020 viestintäkoordinaattori Maija Väkeväinen ja kehittämisjohtaja Juha Hertsi, tapaamisten aiheet : vanhusneuvostoseminaari, mahdollinen kansanedustajatapaaminen maakuntaliitossa, järjestöneuvottelu-kunnan perustaminen maakuntaan. Huhtikuussa 2022 hyvinvointikoordinaattori Saila Juntunen, keskustelu maakuntaliiton ja HENE:n mahdollisesta hyvinvointiyhteistyöstä, hyvinvointikertomukset jne.

- Kanta-Hämeen liitto

- V 2021 käynnistyi keskustelu vanhusneuvostoseminaarista (useita tapaamisia Jaana Laakson kanssa (teamsilla ja kasvokkain) ja kansanedustajatapaamisesta keskustelija yhteysjohtaja Jouni Ylipaavalniemen kanssa.

Vanhusneuvostoseminaarit

- Yhteistyössä maakuntaliittojen kanssa on jo kymmenkunta vuotta järjestetty vuosittain vanhusneuvostoseminaari vuorotellen kummassakin maakunnassa. Periaatteena on ollut, että HENE nostaa esille seminaarin aiheet ja sopii keskieiset puhujat, maakuntaliitto hoitaa tilat, tervehdyspuheet (liitto ja kaupunki) sekä tarjoaa tulokahvit. Toimintakaudelle 2020-2022 osui koronapandemia, jonka siirsi seminaareja useita kertoja, tästä syystä myös vuoden 2021 seminaari jäi pois -> siirtyi vuodelle 2022.
- 15.9.2020 järjestettiin Päijät-Hämeessä Vanhusneuvostoseminaari, johon osallistui noin 60 henkilöä: vanhusneuvostojen jäseninä, kuntien hyvinvointityöstä vastaavia virkamiehiä ja päättäjiä.
- 21.9.2022 järjestettiin Kanta-Hämeessä Voi hyvin Hämeessä – ikäihmisten seminaari, johon osallistui noin 100 henkilöä, vanhusneuvostojen jäseniä, hyvinvointialueiden valmistelusta vastaavia virkamiehiä ja päättäjiä.
- Jatkossa vanhusneuvostoseminaari tultaneen järjestämään maakuntakohtaisina ja yhteistyökumppanina on hyvinvointialue.

Kansanedustajatapaamiset vv. 2020-2022

Kansanedustajatapaamisten ensisijaisena tavoitteena on lainsäädäntöön vaikuttaminen. Useat ke:t toimivat myös kunta- ja alueatasolla (maakunta- ja aluevaltuustot), joten haluamme vaikuttaa ikäihmisiä koskevissa asioissa myös näiden tasojen päätöksentekoon.

Asioita listalla v 12/2020 (Teams-tapaaminen)

- Asiakasmaksulainsäädäntö, Kotitalousvähennys, Sote-uudistuksen rahoitus, Eläkkeiden verotus. Vain osa KE:stä osallistui.

Vuoden 2021 (tapaaminen ei toteutunut, kannanotot toimitettiin sähköpostilla)

- Käteisen rahan saatavuus, taksimatkojen ja lääkekorvausten omavastuu, erityisesti alkuvuodesta, Hyvinvointialueiden valmistelu, miten toteutuu palvelun käyttäjän oikeus osallistua ja vaikuttaa? Kotipalvelun saatavuus ja henkilöstön riittävyys

Asioita listalla 3.6.2022 (Teams-tapaaminen)

- Järjestöjen asema hyvinvointialueilla, Kotipalvelun henkilöstötilanne ja henkilöstömitoitukset, Seniorineuvolat
- 10 Hämeen 14 kansanedustajasta osallistui, hyvää keskustelua! Sovittiin myös jatkosta / yhdyshenkilöinä KE:t Tarja Filatov ja Hilikka Kemppi

Sosiaali- ja terveystalvelujen ongelmista

- Kannanotoissa HENE on tuonut monia asioita esille. Tässä alla myös muutamia muu esim.
- Fimlabin laboratoriopalveluiden saatavuudessa ilmeni ongelmia touko-kesäkuussa 2020 Kanta- ja Päijät-Hämeessä. Päijät-Soten terveystalvelujen toimialajohtaja Tuomo Nieminen suhtautui palautteeseemme rakentavasti ja otti keskustelumme johdosta yhteyttä myös palveluiden tuottajaan.
- Saattohoidon tilanne on ollut koko maassa muutosten kohteena, niin myös meidän alueellamme. Asiasta käytiin rakentavaa keskustelua Päijät-Soten Ikääntyneiden palvelujen toimialajohtaja Anu Olkkonen-Nikulan kanssa. Hänen kanssaan on käyty keskusteluja myös omaishoidon tilanneesta ja merkityksestä.
- Palvelujen digitalisoituminen – niin hyvää kuin se onkin – aiheuttaa syrjäytymistä. Esim. Puhelinpalvelun ja henk.kohtaisten palvelujen kellonajoista kerrotaan vain verkossa! Tämä asia otettiin esille P-H hyvinvointialueen johdon kuntakierroksella Hollolassa 4.10.2022.
- Viimeisimpänä huoneaiheena on viranomaisten taholta kuultu pelottelu: ”Kukaan ei tiedä mitä vuodenvaiheessa 2022-2023 tapahtuu”! Totesimme yhdessä: Tähän emme ainakaan HENE:n taholta sorru!

Kannanottojen tavoite ja jakelu

HENE ottaa kantaa ajankohtaiseen ikäihmisiä koskevaan asiaan. Kannanotoilla halutaan vaikuttaa ikäihmisiä koskevaan yleiseen asennoitumiseen, päättäjiin ja asioita valmisteleviin virkamiehiin. Samalla haluamme saada näkyvyyttä neuvottelukunnan tekemälle työlle.

Kannanotot toimitetaan median lisäksi aina Hämeen kansanedustajille ja neuvottelukunnassa mukana olevien eläkeläispiirijärjestöjen hallitusten jäsenille.

Vuoden 2022 puolella kannanottoja on toimitettu myös Päijät-Hämeen HVA:n päättäjille ja Päijät-Soten virkamiehille.

Lehtiä, joissa kannanottoja on julkaistu:

ESS/Päijät-Häme, Hämeen Sanomat/HML, Aamuposti/RMK, Itä-Häme / Heinola, Forssan Lehti, Lahden Seudun uutiset, Hämeenlinnan kaupunkiutiset ja Seutu Neloset = Hollolan Sanomat, Nastola-lehti, Orimattilan Aluelehti, Päijät-Häme (=Asikkala), Padasjoen Sanomat

Kannanottomme vv. 2020-2022

2020 Vanhusneuvostojen asemaa tulee vahvistaa 9/2020

Ikäihmisten on päästävä mukaan digiloikkaan

Kotitalousvähennys tukee ikääntyneiden kotona asumista

2021 Kotihoidon kriisiin on reagoitava nyt!

Uuden valtuustokauden valtuutetuille

Aktiivinen kansalaistoiminta on osa kunnan ja alueen elinvoimaa

2022 Jos huoli herää – huoli-ilmoitus

Kela-korvausten leikkausta esitetään väärään aikaan

Hyvinvointialueiden valmistelusta ennaltaehkäisevien palvelujen kehittämiseen

Eläkeläisyhdistykset hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhteinen asiamme

Kohti hyvinvointialueita

- HENE on aktiivisesti seurannut hyvinvointialueiden valmistelutyötä syksystä 2021 alkaen. HENE:n jäsenet ovat osallistuneet moniin valmistelutyöryhmiin molemmilla alueilla. = Ikäihmisten verkostot, järjestötyön valmistelu, HVA:n vanhusneuvostojen valmistelut.
- 21.3.2022 käynnistyi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen strategiatyö aluevaltuuston seminaarilla. HENE:n puheenjohtaja kutsuttiin mukaan ja myös seminaarissa käytyyn paneelikeskusteluun ikäihmisten edustajana.

HVA:n Järjestöneuvottelukunnat

- HENE on pitänyt molemmilla hyvinvointialueilla vahvasti esillä **eläkeläisjärjestöjen mahdollisuutta osallistua ja tulla kuulluiksi** hyvinvointialueen päätöksenteossa.
- Päijät-Hämeessä tämä johti siihen, että *Ikäihmisten parissa toimivien toimijoiden verkosto* esitti HVA:n järjestöneuvottelukuntaan **HENE:n jäsentä Veikko Ikosta** ja HVA:n hallitus myös nimesi hänet kokouksessaan 17.10.2022.
- **Voidaan pitää onnistumisena vaikuttamisena sitä, että kansalaisjärjestö sai palveluntuottajien kannatuksen ja HENE:n sai edustajansa HVA:n järjestöneuvottelukuntaan!**
- Kanta-Hämeessä asia on edelleen valmistelussa. Tavoite sielläkin sama.

HVA:n Vanhusneuvostot

- Päijät-Sotessa toimii jo maakunnallinen vanhusneuvosto ja HVA nimittää omansa marraskuussa 2022. Vanhusneuvosto perustetaan myös Kanta-Hämeen HVA:lle.
- Lähetimme syksyllä 2022 molemmille hyvinvointialueille kirjeen, jossa perusteluineen esitimme:
 1. HENE:lle paikka hyvinvointialueiden vanhusneuvostoon,
 2. Vanhusneuvoston puheenjohtajalle oikeutta osallistua aluevaltuuston kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella,
 3. Vanhusneuvoston edustajalle oikeutta osallistua hyvinvointialueiden lautakuntien kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudelle.
- Päijät-Hämeen HVA:lla kirje ei saanut vastakaikua. Kanta-Hämeen HVA:lla on tehty päätös pyytää HENE:ä nimeämään edustaja ja varaedustaja HVA:n vanhusneuvostoon! **Tätäkin voidaan pitää onnistuneena vaikuttamisena!**

Muu toiminta, muutama nosto...

- **Etelä-Suomen AVI Valmiustoimikunta**

- Ylijohtaja Merja Ekqvistin pyyntö osallistua alueellisen valmiustoimikunnan kokoukseen 3.6.2020. Valmiustoimikunnassa ovat mukana E-S AVI:n alueen n. 56 kunnan ja kaupungin johtajat ja AVI:n virkamiehiä. Pyydetty puheenvuoro otsikolla: ***Ikääntyneiden kriisikestävyys ja kesäajan aktiviteetit***. Puheenvuoroon kommenttipuheenvuoro: Mikkelin piispa Seppo Häkkinen.

- **Puheenvuoroja** eri eläkeläisjärjestöjen koulutustilaisuuksissa eri puolella Suomea myös valtakunnallisissa tilaisuuksissa ja eri vanhusneuvostojen kokouksissa, aiheina mm.

- Eläkeläisjärjestöt hyvinvointia ja terveyttä edistävinä toimijoina, edunvalvonta, vapaaehtoistoiminta, vanhusneuvostot

- **Kirjoituksia HENE:stä**

- mm. Patina (Senioriliiton jäsenlehti) ja Eläkeliiton joululehet

- **Oma kouluttautuminen**

- Neuvoston jäsenet ovat osallistuneet järjestöjen koulutuksiin: esim. edunvalvontapäivät, vanhusneuvostopäivät

HENE:n jatko

- Olemme lähestyneet HENE:ssä mukana olevia piirijärjestöjä kahdella kirjeellä. Ensimmäisellä pyysimme järjestöjä nimeämään edustajansa neuvottelukuntaan. Toinen kirje koski HENE:n toiminnan sisältöä/tavoitteita ja toiminnan jatkoa.
- Molempiin kirjeisiin saatiin vastaukset kaikilta piirijärjestöiltä. Yhteistyön jatkaminen koetaan edelleen hyödylliseksi ajatuksella: **eläkeläisten ääni kuuluu paremmin yhdessä!**
- Olemme myös lähestyneet kirjeillä (v 2020 ja v 2021) EETU ry:tä. Kirjeessä toimme esille tarpeen vahvistaa alueellista edunvalvontaa ja tarpeen tukea sitä. Vastaus on tullut toistaiseksi vain EETU ry:n kerran vuodessa järjestämien Eläkeläisparlamenttien muodossa.

Asenne ratkaisee! Vaikuttaminen on yhteistyötä!

Kiitos!

Ota yhteyttä, jos tulee kysyttävää!

Katriina Haapakangas

Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta, puheenjohtaja

katriina.haapakangas@senioriliitto.fi

Puh. 045 2317373